Lietas Nr. C28232514
Lietas arhīva Nr. C-2325-14/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 8.aprīlī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese M. Miltiņa

ar tiesas sēdes sekretāru Valsts amatpersona,

piedaloties prasītājam /pers. A/ un atbildētājam /pers. B/,

Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa tiesas sēdē

k o n s t a t ē j a :

2013.gada 27.decembrī /pers. A/ (turpmāk arī - prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ar 2014.gada 6.janvāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts, ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs mācās /Nosaukums A/, apmācības laiks no 2011.gada septembra līdz 2015.gada jūlijam. Skolā nav vakara un neklātienes nodaļas, līdz ar to prasītājs nestrādā un nevar strādāt, negūst ienākumus un nevar pats sevi apgādāt (uzturēt). Prasītājam uzturlīdzekļi nepieciešami savam uzturam (pārtikas iegādei, apģērba, apavu iegādei, mācībām skolā nepieciešamo lietu iegādei). Prasītājs/pers. A/ dzīvo pie savas mātes /pers. E/, kura pašlaik nestrādā un ir atzīta par atbilstīgu trūcīgas personas statusam, tādējādi viņa nevar pilnībā uzturēt prasītāju.

Lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus Ls 120 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 50% apmērā no valstī Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz laikam, kas pats varēs sevi apgādāt.

2014.gada 5.februārī tiesā saņemti **atbildētāja paskaidrojumi**, kuros norāda, ka prasību atzīst 70 *euro* apmērā (lietas lapa 13-14).

Tiesas sēdē prasītājs prasību par uzturlīdzekļu piedziņu uzturēja pilnā apmērā. Paskaidroja, ka tēvs deva naudu pirms prasības iesniegšanas tiesā, summa bija līdz Ls 30 mēnesī, ar šo summu nepietiek. Nepieciešami 120 *euro*, jo mācās, vajadzīgi materiāli skolai, apģērbs. Mamma palīdz un nodrošina jumtu virs galvas un pārtiku. Tēvs informēts par vajadzībām skolā, iespēju robežās ir palīdzējis. Tēva norādītājam uzturlīdzekļu apmēram 70 *euro* nepiekrīt, ar šo summu nepietiek. Vēlas īrēt dzīvokli un dzīvot atsevišķi no mātes. Viņam ir zināms par tēva veselības stāvokli, slimnīcā viņu nav apmeklējis.

Atbildētājs tiesas sēdē paskaidroja, ka dēlam visu laiku palīdzējis, līdz 18 gadiem maksājis uzturlīdzekļus, līdz šā gada janvārim maksāja 30 latus. Pēdējo naudu dēlam devis šā gada janvārī. Norādīja, ka vairs nevar strādāt pilnu slodzi, ir arodslimība. Var maksāt tikai 70 *euro*.

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji sekojošu motīvu dēļ.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka /pers. A/ tēvs ir /pers. B/ (lietas lapa 6).

No 2013.gada 1.oktobra izziņas redzams, ka prasītājs mācās /Nosaukums A/. Apmācības laiks no 2011.gada septembra līdz 2015.gada jūlijam. Skolā nav vakara un neklātienes nodaļas. Mācību laikā saņem stipendiju, kuras lielums atkarīgs no audzēkņa sekmēm (lietas lapa 8). Prasītājs nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs (lietas lapa 9) no kā secināms, ka pašreiz prasītājs nespēj pats sevi uzturēt, jo pilnvērtīga vidējās izglītības ieguve nav savienojama ar algotu darbu, līdz ar ko prasītāja uzturēšanas pienākums gulstas uz viņa vecākiem samērā ar viņu mantas stāvokli.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Vecāku pienākums apgādāt bērnu ir beznosacījuma un absolūts

un nav saistāms ar bērna pilngadības iestāšanos. Uztura prasības un saņemšanas apmērs ir vienīgi saistīts ar vecāku spēju uzturēt bērnu, viņu mantas stāvokli. Bērna pilngadības gadījumā, nepieciešams konstatēt, ka bērns mācās un nespēj sevi apgādāt. Arī Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments savā 2008.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr. SKC-440/2008 atzinis, ka vecāku pienākums nodrošināt bērna uzturu nebeidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu. Vecāku pienākums ir rūpēties par saviem pilngadīgajiem bērniem, ja tie nespēj sevi nodrošināt, turpinot mācības un ja izglītības iegūšana nav savienojama ar darbu.

Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturto daļu par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi arī pilngadīgi bērni, kuri mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē un nav vecāki par 24 gadiem.

Tiesa iepriekš minēto likuma normu attiecina arī uz šo lietu, jo prasītājs turpina mācības mācību iestādē un iegūst vidējo izglītību un nav sasniedzis 24 gadu vecumu. Tādejādi viņa vecākiem ir saistoši Civillikuma 179.panta nosacījumi.

Atbilstoši lietas materiāliem prasītājs lietai pievienojis izdevumu aprēķinu, norādot, ka izdevumi mēnesī ir Ls 120, kas sastāv no izdevumiem pārtikai – Ls 70, apģērba, apavu iegādei – Ls 30, mācībām skolā – Ls 20.

Par atbildētāju noskaidrots, ka viņa ienākumi par 2013.gadu vidēji mēnesī pirms nodokļu nomaksas bija apmēram 908 *euro*, ko veidoja darba alga un slimības pabalsts sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību (lietas lapa 20-21). Atbildētājam 2013.gadā konstatēta arodslimība, ko apliecina VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitāte slimnīca" atzinums Nr. 1546 par arodslimību (lietas lapa 15). 2013.gada 18.jūnijā /pers. H/ ģimenes ārsts izrakstījis atbildētājam nosūtījumu uz veselības un darbnespējas ekspertīzes ārstu komisiju, kurā norādīts, ka ir konstatējamas invaliditātes pazīmes (lietas lapa 23), piešķirta trešās grupas invaliditāte uz laiku līdz 2015.gada 19.jūnijam (lietas lapa 16). No Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcas Izraksts-Ekspertīze redzams, ka atbildētājam ir onkoloģiska rakstura diagnoze (lietas lapa 22).

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka prasītāja pieprasītā uzturlīdzekļu summa 120,00 *euro* mēnesī, iespējams, ir atbilstoša viņa pastāvošajām vajadzībām, kā arī tā varētu tikt vērtēta kā samērīga ar atbildētāja pašreizējo mantas stāvokli.

Tomēr tiesa ņem vērā atbildētāja veselības stāvokli, kas ierobežo viņa spēju strādāt algotu darbu, kā arī apliecina viņa nepieciešamību pēc papildus izdevumiem. Pie tam, izziņā no mācību iestādes redzams, ka prasītājs mācību laikā saņem stipendiju, kā arī tiesai nav ne mazāko šaubu, ka prasītājam nav problēmu ar veselību.

Izvērtējot lietas materiālus un pušu sniegtos paskaidrojumus tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenami uzturlīdzekļi 70,00 *euro* ik mēnesi, kamēr prasītājs mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē un nav sasniedzis 24 gadu vecumu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka, iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Prasītājs no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvots uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Nosakot valsts nodevas apmēru, kura ir piedzenama no atbildētāja valsts labā, tiesa ņem vērā Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu (70 *euro* x 12 mēneši = 840 *euro*). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu ir 126,00 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi, t.i. ar prasības pieteikuma un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu saistītie izdevumi ir 7,13 *euro* (lietas lapa 2).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu spriedumam daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas sprieduma izpildes termiņš 10 dienas no tā stāšanās spēkā.

Ņemot vērā minēto, saskaņā ar Civillikuma 177., 179.pantu un Civilprocesa likuma 8.,43., 97., 189.-193., 204.^{1}pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 70 *euro* ik mēnesi sākot no 2013.gada 27.decembra kamēr /pers. A/, personas kods /personas kods/, mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē un nav sasniedzis 24 gadu vecumu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā **valsts nodevu** 126,00 *euro* apmērā, kas iemaksājama: saņēmēja iestāde: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē –C28232514.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā **ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus** 7,13 *euro* apmērā, kas iemaksājami: saņēmēja iestādē: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr. C28232514.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2014.gada 8.aprīļa – Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Sprieduma pieejamības datums 2014.gada 8.aprīlis.

Tiesnese M. Miltiņa